

Aan de leden van de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân
Postbus 1
9100 AA Dokkum

Ons kenmerk:	2025-090689
Behandeld door:	S. Elverdink
E-mailadres:	s.elverdink@noardeast-fryslan.nl
Datum:	15 april 2024

Onderwerp: Stand van zaken warmtenet Dokkum Fûgellân

Geachte raad,

In Dokkum Fûgellân onderzoeken we wat de meest haalbare en betaalbare manier is om de warmtevraag in deze wijk te verduurzamen. Via deze brief praten we u graag bij over de stand van zaken.

Initieel onderzoek

In 2023 is onder begeleiding van een adviesbureau onderzocht hoe het Fûgellân zo betaalbaar mogelijk kan worden verduurzaamd. Dit in samenwerking met een groep van bewoners van de wijk, woningcorporatie Thús Wonen, de netbeheerders en Wetterskip. De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek was dat een zogeheten bronnnet, een warmtenet op zeer lage temperatuur, de beste oplossing zou zijn. Het bronnnet levert op brontemperatuur, circa 15 graden, warmte naar de woning, waarna een warmtepomp in de woning naar een comfortabele temperatuur opwaardeert. De warmte zou zomers onttrokken worden uit de Dokkumer Grutdijp (aquathermie) en opgeslagen worden in de bodem via warmte-koudeopslag (WKO), zodat woningen de warmte winters zouden kunnen onttrekken. Het onderzoek concludeerde dat deze oplossing zowel qua investering als maandelijkse lasten aantrekkelijker was dan een individuele lucht-warmtepomp. En als minimaal 70% van de wijk zou aansluiten, dan was er een rendabele business case voor het warmtenet. Daarbij zou de gemeente (mee) moeten investeren in het warmtenet, mede vooruitlopend op de aanstaande Wet collectieve warmte.

Nieuw onderzoek warmtenet

Gezien de benodigde investering door de gemeente, die in het initiële onderzoek op circa 10 miljoen euro werd geraamd, is eind 2024 de behoefte ontstaan aan een nieuw onderzoek. Een tweede, onafhankelijk adviesbureau heeft de business case van het bronnet nogmaals doorerekend. Helaas kwam dit onderzoek tot een significant andere conclusie, namelijk dat de investering circa tweemaal zo hoog zou zijn, richting de 20 miljoen euro. Op die manier was er alleen een rendabele business case bij een zeer hoge aansluitbijdrage van woningeigenaren. Echter, hiermee wordt het bronnet voor woningeigenaren juist significant duurder dan een individuele lucht-warmtepomp, volgens dit onderzoek een verschil van zo'n € 15.000 per woning. Oftewel, een warmtenet is niet het meest haalbare en betaalbare alternatief voor het Fûgellân.

Om de verschillen tussen de onderzoeken te overbruggen, zijn beide bureaus bij elkaar gezet en gevraagd om een verklaring. Zo hadden de stijgende kosten van leidingwerk een groot effect. Daarnaast was een belangrijke aanname uit het initiële onderzoek dat een besparing van enkele miljoenen werd gerealiseerd door de koppeling met werkzaamheden aan riool en wegen. Voor de wijk staat namelijk een algehele wijkvernieuwing op de planning. Deze koppeling zou er voor zorgen dat de straat maar één keer open zou gaan. Echter, in de praktijk blijkt deze koppeling veel lastiger is dan in theorie. Zo is het aansluittempo van een warmtenet heel anders dan de aanleg van riool. In verschillende projecten in Nederland komt deze koppeling dan ook niet van de grond. Waar de voorbereiding voor de wijkvernieuwing eerst nog 'on hold' was gezet vanwege het warmtenet, is deze dan inmiddels ook weer voortgezet. Al met al concludeerden we dat het tweede onderzoek naar het warmtenet dichterbij de werkelijkheid stond. Daarmee is er dus geen rendabele business case voor het bronnet. In elk geval niet binnen het huidige speelveld.

Op 3 april jl. zijn deze uitkomsten gepresenteerd op een bewonersavond in het Fûgellân. Hierbij is aangegeven dat er behoefte is aan een nieuw perspectief, zie volgende alinea. Parallel aan het onderzoek organiseert een buurtteam ook een collectieve inkoopactie voor vloerisolatie, raamisolatie en zonnepanelen. Ervaringen van woningeigenaren over deze actie zijn op deze avond gepresenteerd. Want los van het uiteindelijk alternatief voor aardgas, is isoleren altijd een goed idee. De verduurzaming van de wijk wordt dus vanuit de Mienskip opgepakt.

Nieuwe strategie: warmteprogramma

Het bieden van nieuw perspectief voor de bewoners van het Fûgellân doen we in het warmteprogramma. De uitkomsten uit het Fûgellân zijn belangrijke input voor dit warmteprogramma. Want als een warmtenet voor deze redelijk dichtbebouwde wijk al niet rendabel is, in welke dorpen en wijken dan wel? Over enkele weken ontvangen we ook de business case voor het warmtenet in Eanjum (Proeftuin Aardgasvrije Wijken). Hierover informeren we u te zijner tijd. Ook dit vormt belangrijke input voor het warmteprogramma.

Het warmteprogramma is daarmee het instrument om te bepalen of warmtenetten nog kansrijk zijn voor Noardeast-Fryslân. Voor nu is een dergelijke conclusie nog te vroeg. Dat hangt namelijk samen met veel factoren. Zo hebben aanpassingen in landelijke subsidies of wetgeving, oftewel een wijziging van het huidige speelveld, groot effect op een business case. Daarnaast hangt deze keuze ook sterk samen met het elektriciteitsnetwerk. Zonder warmtenetten zullen de meeste gebouwen in onze gemeente overstappen op warmtepompen. Diens impact op het elektriciteitsnetwerk is een integraal onderdeel van de strategie van het warmteprogramma. Ook komt de hybride warmtepomp steeds vaker naar voren als betaalbare tussenoplossing. Wat de nieuwe strategie ook wordt, met een duidelijk handelingsperspectief helpen we onze inwoners met de verduurzamingsopgave.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Noardeast-Fryslân,

H.J.C.M. Verbunt, MBA
Secretaris

mr. J.G. Kramer
Burgemeester